

POSTANOWIENIE

10 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 10 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. H.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej J. H.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z 28 lutego 2023 r., XXVII Ca 356/18,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego 2 700 zł (dwa tysiące sedemset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 lutego 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie z 31 października 2017 r. w sprawie z powództwa J. H. przeciwko Bank Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę, na skutek apelacji powoda, w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 52 015,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 10 stycznia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r., przy czym zastrzegł, że zapłata powyższej kwoty nastąpi za jednoczesnym zaoferowaniem albo zabezpieczeniem przez J. H. na rzecz Bank Spółki Akcyjnej w W. kwoty 484 975,03 zł i oddalił

powództwo w pozostałym zakresie (pkt I); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II) i orzekł o kosztach postępowania.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego co do punktu pierwszego w zakresie terminu biegu odsetek od kwoty 52 015,38 zł oraz co do punktu drugiego oddalającego powództwo w zakresie kwoty 52 016 zł. Skarżący domagał się uchylenia tego wyroku i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzeczenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art.

398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano szereg istotnych zagadnień prawnych, które ujęto w formie pytań: „Od kiedy należy liczyć bieg odsetek ustawowych za opóźnienie w sytuacji, kiedy powód występuje z roszczeniem z tytułu nienależnego świadczenia wskazującym termin zapłaty, a następnie wytacza powództwo żądając odsetek od dnia następującego po wyznaczonym terminie zapłaty”; „Czy pozwanemu przysługuje prawo zatrzymania w sytuacji, kiedy pozwany posiada wpis hipoteki na nieruchomości kredytowanej stanowiącej zabezpieczenie jego roszczeń wobec powoda, w sytuacji kiedy w sentencji wyroku nie znalazł się zapis ustalający nieważność umowy kredytu, którego brak z kolei w ocenie powoda, uniemożliwia dokonanie stosownego wpisu w księdze wieczystej dla obciążonej nieruchomości powoda”; „Czy jeżeli w toku procesu Sąd zawiesza postępowanie do czasu rozstrzygnięcia pytania prejudycjalnego w innej sprawie mającej istotne znaczenie dla wyniku przedmiotowej sprawy w następstwie którego to orzeczenia powód otrzymuje zgodnie z pouczeniem z Sądu Okręgowego możliwość modyfikacji powództwa i wystąpienia z żądaniem ustalenia nieważności umowy kredytowej, to czy w takiej specyficznej sytuacji procesowej powodowi przysługuje możliwość rozszerzenia powództwa o zwrot całości wpłaconego przez powoda świadczenia (art. 496 w zw. z art. 497 k.c.) również na etapie apelacji”.

Skarżący wskazał również na rozbieżności w orzecznictwie podnosząc, że w orzecznictwie brak jest jednoznacznego stanowiska w kwestii konsekwencji procesowych naruszenia zakazu rozszerzenia żądania pozwu w postępowaniu apelacyjnym, a mianowicie czy apelacja zawierająca nowe roszczenia powinna podlegać oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., czy też odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy

i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Z kolei powołanie się na przesłankę przesądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższych kryteriów. Istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w określonej kwestii, a nie zachodzi potrzeba jego zmiany. Przedstawiona problematyka była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22; uchwałę 7 sędziów SN z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23; uchwałę 7 sędziów SN – zasadę prawną - z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56; wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20; z 21 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22; i z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17). Ponadto zagadnienia prawne wskazane przez skarżącego są w istocie pytaniami o trafność stanowiska Sądu Okręgowego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

(r.g.)